

У ЧАКЫРЫЛЫШ ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘСЛИМ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ МƏЛЛƏ-ТАМАК АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫНЫҢ VIII УТЫРЫШЫ

КАРАР № 12

Мəллə-Тамак _ авылы

“18” нче май, 2026 нчы ел

**Татарстан Республикасы Мəслим муниципаль районының
Мəллə-Тамак авыл жирлеге территориясендə тəзеклəндерү өлкəсендə
муниципаль контроль турында Нигезлəмəне раслау хақында**

«Россия Федерациясендə жирле үзидарə оештыруның гомуми принциплары турында» 06.10.2003 елгы 131-ФЗ номерлы Федераль законның 14 статьясындагы 1 өлешенəң 19 пункты, «Россия Федерациясендə дəүлэт контроле (күзəтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 31.07.2020 елгы 248-ФЗ номерлы Федераль закон, Мəслим муниципаль районы Мəллə-Тамак авыл жирлеге Советы нигезендə

Карар кылды:

1.Татарстан Республикасы Мəслим муниципаль районының Мəллə-Тамак авыл жирлеге территориясендə тəзеклəндерү өлкəсендə муниципаль контроль турында кушымтада бирелə торган нигезлəмəне расларга.

2.Татарстан Республикасы Мəслим муниципаль районы Мəллə-Тамак авыл жирлеге Советының «Татарстан Республикасы Мəслим муниципаль районы Мəллə-Тамак авыл жирлеге территориясендə тəзеклəндерү өлкəсендə муниципаль контроль турында Нигезлəмəне раслау хақында " 19.11.2021 елның 28 номерлы карарын үз көчен югалткан дип танырга.

3.Өлеге карарны Татарстан Республикасының рəсми хокукый мəгълүмат порталында бастырып чыгарырга (<https://pravo.tatarstan.ru/>) һәм Татарстан Республикасы Мəслим муниципаль районының рəсми сайтында.

4.Өлеге карар рəсми басылып чыккан көненнən үз көченə керə.

5.Өлеге карарның үтөлешен контрольдə тотуны үземдə калдырам.

Мəллə-Тамак авыл жирлеге
Советы башлыгы

Насиф

Р.Р.Насифуллина

**«Мәллә-Тамак авыл җирлеген
Советының 18.05.2026 елгы
12 номерлы карарына
1 нче кушылта**

**Татарстан Республикасы Мәслим муниципаль районы
Мәллә-Тамак авыл җирлеген территориясендә Төзекләндерү өлкәсендә
муниципаль контроль турында нигезләмә**

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Мәслим муниципаль районының Мәллә-Тамак авыл җирлеген территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне (алга таба – төзекләндерү өлкәсендә контроль) гамәлгә ашыру тәртібен билгели.

1.2. Төзекләндерү өлкәсендә контроль предмети булып Татарстан Республикасы Мәслим муниципаль районының Мәллә-Тамак авыл җирлеген территориясендә төзекләндерү кагыйдәләрен (алга таба – төзекләндерү кагыйдәләрен) юридик затларның, шәхси эшмәкәрләрен, гражданның (алга таба – контрольдә тотыла торган затларның) үтәве, инвалидларның социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктуралары объектларыннан һәм күрсәтелә торган хезмәтләрдән инвалидларның файдалана алуын тәмин итүгә карата таләпләр (алга таба шулай ук – мәҗбүри таләпләр).

1.3. Төзекләндерү өлкәсендә Контроль Татарстан Республикасы Мәслим муниципаль районы Мәллә-Тамак авыл җирлеген Башкарма комитетының (алга таба – Башкарма комитет) вазыйфаи затлары тарафыннан гамәлгә ашырыла.

1.4. Башкарма комитетның Төзекләндерү өлкәсендә контрольлек итәргә вәкаләтле вазыйфаи затлары булып Мәслим муниципаль районының Мәллә-Тамак авыл җирлеген башкарма комитеты җитәкчесе тора.

Башкарма комитетның күрсәтелгән вазыйфаи затларының вазыйфаи бурычларына аларның вазыйфаи инструкциясе нигезендә төзекләндерү өлкәсендә контрольлек итү вәкаләтләрен гамәлгә ашыру керә.

Төзекләндерү өлкәсендә контрольлек итәргә вәкаләтле вазыйфаи затлар «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 31.07.2020 № 248-ФЗ Федераль закон һәм башка федераль законнар нигезендә хокукларга, бурычларга ия һәм җаваплы була.

1.5. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыруга, профилактик чараларны, контроль чараларны оештыруга һәм уздыруга бәйле мөнәсәбәтләргә карата «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон, «җирле контрольне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезләмәләре кулланыла. Россия Федерациясендә үзидарә".

1.6. Башкарма комитет төзекләндерү Кагыйдәләрен үтәлешен тикшереп тора.:

1) янәшәдәге территорияләрен карап тоту буенча мәҗбүри таләпләр;

2) төзекләндерү элементларының һәм объектларының эчтәлеген буенча мәҗбүри таләпләр, шул исәптән таләпләр:

- торақ булмаган биналарның, корылмаларның, корылмаларның фасадларын, биналарның, корылмаларның, корылмаларның башка диварларын, шулай ук төзекләндерүнең һәм җәмәгать урыннарының башка элементларын карап тоту буенча;

- инженерлык корылмаларын эксплуатацияләү өчен кирәкле мәгълүматны үз

эченә алган махсус билгеләрнең, язмаларның эчтәлегенә буенча;

- жир эшләрен башкаруга Татарстан Республикасы норматив хокукий актларында һәм төзекләндерү кагыйдәләрендә билгеләнгән жир эшләрен башкару тартибе нигезендә бирелә торган рәхсәт нигезендә жир эшләрен башкару буенча;

3) Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районының Мәллә-Тамак авыл жирлегенә территориясен кышкы чорда жыештыру буенча мәжбүри таләпләр, биналарның, корылмаларның түбәләрен кардан, боздан һәм боз сөякләреннән чистарту чараларын үткөрүне тикшереп торуну да кертәп;

4) жәйге чорда Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районының Мәллә-Тамак авыл жирлегенә территориясен жыештыру буенча мәжбүри таләпләр, моңа карантин, агулы һәм чүп үләннәрен ачыклау, аларга каршы көрәш, аларның учақларын локальләштерү, бетерү буенча мәжбүри таләпләр дә керә.;

5) янгынга каршы махсус режим гамәлдә булган чорда янғын куркынычсызлыгының өстәмә мәжбүри таләпләре;

6) гомуми файдалану территорияләрендә жир асты коммуникацияләрен салу, үзгәртеп кору, ремонтлау һәм карап тоту буенча мәжбүри таләпләр;

7) әгәр мондый документлар (кисү билеты, күчәрәп утыртуга рәхсәт) төзекләндерү кагыйдәләрендә билгеләнгән очрақларда бирелергә тиеш булса, яшел үсентеләргә утырту, саклау һәм карап тоту буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән агачларны һәм куакларны кисү билеты һәм (яисә) агачларны һәм куакларны күчәрәп утыртуга рәхсәт нигезендә агачларны һәм куакларны бетерү (сүтү), күчәрәп утырту буенча мәжбүри таләпләр;

8) каты коммуналь калдыкларны жыю буенча мәжбүри таләпләр;

Башкарма комитет контроль башкарырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан бирелгән мәжбүри таләпләргә бозуларны бетерү турындагы күрсәтмәләргә үтәлешен үз компетенцияләргә чикләрендә тикшереп тора.

1.7. Әлегә Нигезләмәдә төзекләндерү элементлары дигәндә декоратив, техник, планлаштыру, конструктив жайланмалар, яшелләндерү элементлары, төрле жиһазлар һәм бизәкләр, шул исәптән биналар, корылмалар, Корылмалар фасадлары, кече архитектура формалары, стационар булмаган капитал булмаган корылмалар һәм корылмалар, территорияне төзекләндерүнең состав өлешләргә буларак кулланыла торган мәгълүмат щитлары һәм күрсәткечләр аңлашыла.

Әлегә Нигезләмәдә төзекләндерү объектлары дигәндә төзекләндерү эшчәнлегенә гамәлгә ашырыла торган төрле функциональ билгеләнештәге территорияләр, шул исәптән:

1) планлаштыру структурасы элементлары (зоналар (массивлар), районнар (шул исәптән торақ районнар, микрорайоннар, кварталлар, сәнәгать районнары), гражданның коммерциягә карамаган бакчачылык, яшелчәчелек берләшмәләрен урнаштыру территорияләре);

2) урам-юл чөлтәре элементлары (аллеялар, бульварлар, магистральләр, тыкрыклар, майданнар, юллар, проспектлар, тыкрыклар, разъездлар, төшүләр, трактлар, тупиклар, урамнар, шоссе);

3) ишегалды территорияләре;

4) балалар һәм спорт майданчыклары;

5) хайваннарны йөртү майданчыклары;

6) парковкалар (парковка урыннары);

7) парклар, скверлар, башка яшел зоналар;

8) техник һәм санитар-яклау зоналары;

Киртәләү жайланмалары дигәндә хәзергә хәлдә капкалар, капкалар, шлагбаумнар, шул исәптән автомат, һәм декоратив киртәләр (коймалар) аңлашыла.

1.8. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда куркынычларны бөяләү һәм идарә итү системасы кулланылмый.

2. Закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычларын профилактикалау.

2.1. Башкарма комитет төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыра, шул исәптән профилактик чаралар уздыру аша да.

2.2. Профилактик чаралар Башкарма комитет тарафыннан контрольдә тотылучы затларның мәжбүри таләпләрне намуслы үтәвен стимуллаштыру, мәжбүри таләпләрне бозуга һәм (яисә) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерергә мөмкин булган шартларны, сәбәпләрне һәм факторларны бетерү һәм контрольдә тотылучы затларга мәжбүри таләпләрне, аларны үтәү ысулларын җиткерү максатларында гамәлгә ашырыла.

2.3. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда зыян (зыян) китерү куркынычын киметүгә юнәлдерелгән профилактик чаралар үткөрү контроль чаралар үткөрүгә карата өстенлекле булып тора.

2.4. Профилактик чаралар Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән төр типтә расланган закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычларын профилактикалау программасы нигезендә гамәлгә ашырыла, шулай ук уздырылырга мөмкин

Профилактик чаралар үткәргәндә контроль объектларының закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычы тудыруы яисә шундый зыян (зыян) китерелүе ачыкланган очракта, төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи зат бу хакта Мәллә-Тамак авыл җирлегә башлыгына (башлык урынбасарына) кичекмәстән мәгълүмат җибәрә. Татарстан Республикасы Мәслим муниципаль районында контроль чаралар үткөрү турында Карар кабул итү өчен.

2.5. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне Башкарма комитет гамәлгә ашырганда профилактик чараларның түбәндәге төрләре үткәрелергә мөмкин:

- 1) мәгълүмат бирү;
- 2) хокук куллану практикасын гомумиләштерү;
- 3) кисәтүләр игълан итү;
- 4) консультация бирү;
- 5) профилактик визит.

2.6. Мәгълүмат бирү мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча Башкарма комитет тарафыннан тиешле белешмәләре Башкарма комитетның «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәгә рәсми сайтында (алга таба – Башкарма комитетның рәсми сайты) контроль эшчәнлеккә багышланган махсус бүлектә (махсус бүлектә керү Башкарма комитетның рәсми сайтының төп (төп) битеннән гамәлгә ашырылырга тиеш), МАССАКҮЛӘМ мәгълүмат чараларында, шәхси дәүләт мәгълүмат системаларында (алар булганда) һәм башка рәвешләрдә контрольдә тотылучы затлар кабинетлары.

Башкарма комитет Башкарма комитетның рәсми сайтында контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчеләгә) һәм муниципаль контроль турында» 31.07.2020 № 248-ФЗ Федераль законның 46 статьясындагы 3 өлешендә каралган белешмәләре урнаштырырга һәм актуаль хәлдә тотарга тиеш.

Башкарма комитет шулай ук гражданныр җыелышларында һәм конференцияләрендә Татарстан Республикасы Мәслим муниципаль районының Мәллә-Тамак авыл җирлегә халкына контроль объектларына куела торган мәжбүри таләпләр турында мәгълүмат бирергә хокуклы.

2.7. Хокук куллану практикасын гомумиләштерү үткәрелгән контроль чаралар һәм аларның нәтижәләре турында белешмәләре җыю һәм анализлау юлы белән Башкарма комитет тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Контрольлек итәргә вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан хокук куллану практикасын гомумиләштерү йомгаклары буенча ел саен төзекләндерү өлкәсендә

контрольне гамәлгә ашыру буенча хокук куллану практикасын гомумиләштерү нәтижеләрен үз эченә алган һәм Башкарма комитет җитәкчесе имзалаган Башкарма комитет күрсәтмәсе белән раслана торган доклад әзерләнгән. Күрсәтелгән доклад хисап елыннан соң килүче елның 1 июленә кадәр Башкарма комитетның рәсми сайтында контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә урнаштырыла.

2.8. Мәҗбүри таләпләрне бозуның ярамавы турында кисәтү һәм мәҗбүри таләпләрне үтәүне тәмин итү буенча чаралар күрү тәкъдире Башкарма комитетта әзерләнгән торган мәҗбүри таләпләрне бозулар яисә мәҗбүри таләпләрне бозу билгеләре турында белешмәләр булган очракта һәм (яисә) мәҗбүри таләпләрне бозуның зыян (зыян) китерүе турындагы белешмәләр расланмаган очракта контрольдә тотылучы затка игълан ителә закон белән саклана торган кыйммәтләргә йә закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычы тудырган. Кисәтүләр Татарстан Республикасы Мәслим муниципаль районының Мәллә-Тамак авыл җирлеге башлыгы (башлык урынбасары) тарафыннан күрсәтелгән белешмәләрне алган көннән соң 30 көннән дә соңга калмыйча игълан ителә (имзалана). Кисәтү язма рәвештә яисә электрон документ рәвешендә рәсмиләштерелә һәм контрольдә тотылучы зат адресына җибәрелә.

Мәҗбүри таләпләрне бозуга юл куймау турындагы кисәтү Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлыгының «Контроль (күзәтчелек) органы кулланыла торган документларның типовой формалары турында» 31.03.2021 № 151 боерыгы белән расланган форма нигезендә рәсмиләштерелә.

Мәҗбүри таләпләрне бозуның ярамавы турында игълан ителә торган кисәтүләр кисәтүләрне исәпкә алу журналында теркәлү номеры белән теркәлә.

Башкарма комитет тарафыннан мәҗбүри таләпләрне бозуның ярамавы турында кисәтү игълан ителгән очракта, контрольдә тотылучы зат әлеге кисәтүгә каршы килергә хокуклы. Кисәтүгә каршы килү кабул ителгән көннән алып 30 көн эчендә Башкарма комитет тарафыннан карала. Каршылыкны карау нәтижесендә контрольдә тотылучы затка язма рәвештә яисә электрон документ рәвешендә каршылыкның ризалыгы яисә килешмәве турындагы мәгълүмат белән җавап җибәрелә. Каршылык белән килешмәгән очракта җавапта тиешле нигезләмәләр күрсәтелә.

2.9. Контрольдә тотылучы затларга консультацияләр контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан телефон аша, видео-конференц-элементә аша, шәхси кабул итүдә йә профилактик чаралар, контроль чаралар үткөрү барышында башкарыла һәм 15 минуттан да артмаска тиеш.

Гражданның шәхсән кабул итү Татарстан Республикасы Мәслим муниципаль районының Мәллә-Тамак авыл җирлеге башлыгы (башлык урынбасары) һәм (яисә) контрольлек итәргә вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан үткәрелә. Кабул итү урыны, шулай ук кабул итү өчен билгеләнгән көннәр һәм сәгатьләр турында мәгълүмат Башкарма комитетның рәсми сайтында контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә урнаштырыла.

Консультация түбәндәге мәсьәләләр буенча телдән яисә язма рәвештә башкарыла:

- 1) төзекләндерү өлкәсендә контроль оештыру һәм гамәлгә ашыру;
- 2) әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән контроль чараларны гамәлгә ашыру тәртибе;
- 3) тикшереп торырга вәкаләтле вазыйфаи затларның гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять белдерү тәртибе;
- 4) үтәлешен бәяләү контроль чаралар кысаларында Башкарма комитет тарафыннан гамәлгә ашырыла торган мәҗбүри таләпләр булган норматив хокукый актлар (аларның аерым нигезләмәләре) турында мәгълүмат алу.

Контрольдә тотылучы затларга телдән консультация бирү шулай ук гражданның җыелышларында һәм конференцияләрендә дә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

2.10. Язма рәвештә консультация бирү контрольлек итәргә вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан түбәндәге очракларда башкарыла:

1) контрольдә тотылучы зат консультация бирү мәсьәләләре буенча язма җавап бирү турында язма гарызнамә тапшырды;

2) консультация вакытында куелган сорауларга телдән җавап бирү мөмкин түгел;

3) куелган сорауларга җавап өстәмә белешмәләр соратып алуны таләп итә.

Консультацияне башкарганда контрольлек итәргә вәкаләтле вазыйфаи зат Россия Федерациясе законнары нигезендә файдалануы чикләнгән мәгълүматның конфиденциальлеген сакларга тиеш.

Консультация барышында контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затларның, контроль чараның башка катнашучыларының конкрет контроль чарасын, карарларын һәм (яисә) гамәлләрен бәяләүне, шулай ук контроль чара кысаларында уздырылган экспертиза, сынаулар нәтижәләрен үз эченә алган мәгълүмат бирелә алмый.

Контрольлек итәргә вәкаләтле вазыйфаи затка консультация барышында билгеле булган мәгълүмат башкарма комитет тарафыннан контрольдә тотылучы затны мөҗбүри таләпләргә үтәү мәсьәләләре буенча бәяләү максатларында файдаланыла алмый.

Контрольлек итәргә вәкаләтле вазыйфаи затлар консультацияләргә исәпкә алу журналын алып бара.

Башкарма комитетка контрольдә тотылучы затларның һәм аларның вәкилләренең бер типтагы биш һәм аннан күбрәк мәрәҗәгатьләргә кәргән очракта, консультация бирү Башкарма комитетның рәсми сайтында контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә Татарстан Республикасы Мәслим муниципаль районының Мәллә-Тамак авыл җирлеге башлыгы (башлык урынбасары) яисә контрольлек итәргә вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан имзаланган язмача аңлатма урнаштыру юлы белән башкарыла.

2.11. Профилактик визит контрольдә тотылучы затның эшчәнлегенә гамәлгә ашыру урыны буенча профилактик әңгәмә рәвешендә йә видео-конференц-элементә ярдәмдә үткәрелә.

Профилактик визит барышында контрольдә тотылучы зат үз эшчәнлегенә яисә аңа караган контроль объектларына карата мөҗбүри таләпләр турында хәбәр ителә.

Профилактик визит үткәргәндә контрольдә тотылучы затларга мөҗбүри таләпләргә бозуларны бетерү турында күрсәтмәләр бирелми. Контрольдә тотылучы затның профилактика визиты барышында алынган аңлатмалары тәкъдим итү характерында була.

3. Контроль чараларны һәм контроль гамәлләргә гамәлгә ашыру.

3.1. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда башкарма комитет тарафыннан күрсәтелгән чаралар кысаларында контроль чараларның һәм контроль гамәлләргә түбәндәге төрләргә үткәрелергә мөмкин:

1) инспекция визиты (контрольдә тотылучы затның (аның филиалларының, Вәкилләргә, аерымланган структур бүлекчәләргә) булган (эшчәнлеген башкарган) урынында мөҗбүри таләпләр нигезендә булырга тиешле документларны карау, сораштыру, аларны таләп итү, язма аңлатмалар алу, инструменталь тикшерү юлы белән);

2) рейд каравы (карау, сорашып белешү, язма аңлатмалар алу, документларны таләп итү, инструменталь тикшерү, сынау, экспертиза ярдәмдә);

3) документлар буенча тикшерү (язма аңлатмалар алу, документларны таләп итү, экспертиза ярдәмдә);

4) урынга барып тикшерү (карау, сорашып белешү, язма аңлатмалар алу, документларны таләп итү, инструменталь тикшерү, сынау, экспертиза аша);

5) мөҗбүри таләпләргә үтәлешен күзәтү (төзекләндерү өлкәсендәге контроль объектлары турында белешмәләргә, шул исәптән ведомствоара мәгълүмати

хезмәттәшлек барышында керә торган белешмәләрне жыю һәм анализлау юлы белән тикшереп торылучы затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәү кысаларында, шулай ук дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларындагы белешмәләрне, «Интернет» челтәрендәге белешмәләрне, һәркем файдалана алырлык башка белешмәләрне, шулай ук хокук бозуларны теркәүнең автомат режимда эшли торган, фотога һәм кинога төшерү, видеога яздыру функцияләре булган техник чараларын кулланып алынган белешмәләрне);

б) урынга барып тикшерү (карау, инструменталь тикшерү (видеоязма кулланып), сынау, экспертиза ярдәмендә).

3.2. Мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү һәм күчмә тикшерү Башкарма комитет тарафыннан контрольдә тотылучы затлар белән аралашмыйча гына үткәрелә.

3.3. Әлеге Нигезләмәнең 3.1 пунктының 1 – 4 бүлекләрендә күрсәтелгән контроль чаралар планнан тыш чаралар рәвешендә уздырыла.

Планнан тыш контроль чаралар прокуратура органнары белән килештерелгәннән соң гына уздырылырга мөмкин.

3.4. Контрольдә тотылучы затлар белән үзара хезмәттәшлек итеп үткәрелә торган контроль чаралар уздыру өчен нигез булып:

1) гражданныр һәм оешмаларның мөрәжәгатьләре (гаризалары), дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакүләм мәгълүмат чараларыннан мәгълүмат кәргәндә закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян китерү) турында яисә зыян китерү (зыян китерү) куркынычы турында Башкарма комитетның белешмәләре булу, шулай ук контроль чаралар үткәру нәтижәсендә мондый белешмәләрне, контроль чараларны кертәп, контроль чараларсыз алу контрольдә тотылучы башка затларга карата уздырыла торган хезмәттәшлекләр, шул исәптән

2) контрольдә тотылучы конкрет затларга карата контроль чаралар уздыру турында Россия Федерациясе Президенты йөкләмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәте йөкләмәсе;

3) прокуратура органнарына кәргән материаллар һәм мөрәжәгатьләр буенча законнарның үтәлешенә, кеше һәм граждан хокукларының һәм ирекләренәң үтәлешенә күзәтчелек кысаларында контроль чаралар үткәру турында прокурор таләбе;

4) мәжбүри таләпләрне ачыкланган бозуны бетерү турындагы күрсәтмәне үтәү срогы тәмамлану-тикшереп торылучы зат тарафыннан тапшырылуы аңа бирелгән күрсәтмәдә каралган документлар һәм белешмәләр тапшырылмаган яисә тапшырылган документлар һәм белешмәләр нигезендә мәжбүри таләпләрне ачыкланган бозуны бетерү турындагы күрсәтмәнең үтәлеше турында нәтижә ясау мөмкин булмаган очракларда.

3.5. Контрольдә тотылучы зат белән үзара хезмәттәшлек иткәндә үткәрелә торган контроль чаралар Башкарма комитетның Контроль чараны уздыру турындагы күрсәтмәсе нигезендә уздырыла.

3.6. Закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян) турында яисә зыян китерү (зыян) куркынычы хақында белешмәләр нигезендә контроль чарасын үткәру турында Башкарма комитет Күрсәтмә кабул иткән очракта, мондый күрсәтмә төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затның контроль чарасын үткәру турында дәлилленгән тәкъдиме нигезендә кабул ителә.

3.7. Контрольдә тотылучы затлар белән үзара хезмәттәшлексез үткәрелә торган контроль чаралар Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Мөллә-Тамак авыл жирлегә башлыгының (башлык урынбасарының) йөкләмәсе нигезендә, Башкарма комитетның эш планнарындагы йөкләмәләр нигезендә, шул исәптән «Татарстан Республикасы турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән очракларда, контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан үткәрелә. Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль".

3.8. Гражданнарға, юридик затларға һәм шәхси эшмәкәрләргә карата контроль чаралар «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 31.07.2020 № 248-ФЗ Федераль закон нигезендә контрольлек итәргә вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан үткәрелә.

3.9. Төзекләндерү өлкәсендә контроль оештырганда һәм гамәлгә ашырганда Башкарма комитет ведомствоара мәғлүмати хезмәттәшлек кысаларында, шул исәптән электрон рәвештә, башка органнардан йә әлегә документлар һәм (яисә) белешмәләр карамагында булган күрсәтелгән органнарға буйсынучы оешмалардан түләүсез нигездә документлар һәм (яисә) белешмәләр ала.

Күрсәтелгән документлар һәм (яисә) белешмәләр исемлеге, аларны тапшыру тәртибе һәм сроклары Россия Федерациясе Хөкүмәтенең расланган 19.04.2016 № 724-р күрсәтмәсе белән расланган исемлек белән билгеләнгән тикшерүләр оештырганда һәм уздырганда дәүләт контроле (күзәтчелеге) органнарының, муниципаль контроль органнарының ведомствоара мәғлүмати хезмәттәшлеге кысаларында башка дәүләт органнарыннан, җирле үзидарә органнарыннан йә бу документлар һәм (яисә) мәғлүмат булган дәүләт органнарына яисә җирле үзидарә органнарына буйсынучы оешмалардан соратып алына торган һәм алына торган документлар һәм (яисә) мәғлүмат, шулай ук Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 06.03.2021 № карары белән расланган контроль (күзәтчелек) органнары тарафыннан башка органнардан йә әлегә документлар һәм (яисә) белешмәләр булган күрсәтелгән органнарға буйсынучы оешмалардан дәүләт контроле (күзәтчелеге) төрләрен, муниципаль контроль төрләрен оештырганда һәм гамәлгә ашырганда алына торган документларны һәм (яисә) белешмәләрне ведомствоара мәғлүмати хезмәттәшлек кысаларында бирү кагыйдәләре белән расланган 338 «дәүләт контролен (күзәтчелеген), муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында ведомствоара мәғлүмати хезмәттәшлек турында».

3.10. Контрольдә тотыла торган затлар булган индивидуаль эшкуар, граждан Башкарма комитетка контроль чараны уздырганда катнашу мөмкинлеге булмау турында мәғлүмат тапшырырга хокуклы булган очракка бәйлә рәвештә контроль чараны уздыру Башкарма комитет тарафыннан индивидуаль эшкуарның, гражданның әлегә мөрәҗәгатә өчен сәбәп булган хәлләрне бетерү өчен кирәкле вакытка күчәрелә. Башкарма комитетка (эмма 20 көннән дә артык түгел) бер үк вакытта түбәндәге шартларны үтәү керә:

1) контрольдә тотылучы затның йә аның вәкиленең булмавы төзекләндерү өлкәсендә контрольлек итәргә вәкаләтле вазыйфаи затның контроль чараны уздырганда мәҗбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләвенә, контрольдә тотылучы затка контроль чараны уздыру турында тиешенчә хәбәр ителгән очракта, тоткарлык тудырмый;

2) закон белән саклана торган кыйммәтләргә турыдан-туры зыян китерү яисә фактта зыян китерү куркынычы билгеләре булмау;

3) контроль чара үткәргәндә тикшереп торылучы затның булмавы өчен нигезле сәбәпләр бар (тикшереп торылучы затның авыруы, аның командировкасы һ.б.).

3.11. Мәҗбүри профилактик визит контрольдә тотылучы затның аны үткәрүдән баш тартуын күздә тотмый. Мәҗбүри профилактик визит уздыру турында контрольдә тотылучы затка ул башланьрга егерме дүрт сәгатәтән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

3.12. Контроль чаралар уздыруның барлык очракларында контроль гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар һәм контроль гамәлләр башкаруга җәлеп ителә торган затлар тарафыннан мәҗбүри таләпләрнең үтәлеше (бозылуы) дәлилләрен теркәү өчен фотога төшерү, Аудио - һәм видеоязма, геодезия һәм картометрия үлчәүләре кулланылырга мөмкин. чаралар.

Фотога төшерү, Аудио - һәм видеоязма, геодезия һәм картометрик үлчәүләр үткөрү һәм бу максатлар өчен файдаланылган техник чаралар турындагы мәғлүмат контроль чара нәтиҗәләре буенча төзелә торган актта һәм контроль чара кысаларында

үткөрелә торган контроль гамәл нәтижәләре буенча төзелә торган беркетмәдә чагыла.

3.13. Контроль чара нәтижәләренә контрольдә тотылуы затның мәжбүри таләпләрне үтәвен бәяләү, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү һәм (яисә) аларны бозуларны туктату өчен шартлар тудыру, бозылган нигезләмәне торгызу, җаваплылыкка тарту турындагы мәсьәләне карау өчен вәкаләтле органнарға яисә вазыйфаи затларга мәгълүмат жиберү һәм (яисә) Башкарма комитет тарафыннан статьяның 2 өлешендә каралган чараларны куллану керә. «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчеләге) һәм муниципаль контроль турында» 31.07.2020 № 248-ФЗ Федераль законның 90 нчы номерлы карары.

3.14. Контрольдә тотылуы зат белән үзара хезмәттәшлекне күздә тоты торган контроль чара уздыру тәмамлангач, контроль чара акты төзелә. Әгәр мондый чараны үткөрү нәтижәләре буенча мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланса, актта нинди мәжбүри таләпнең бозылуы, нинди норматив хокукий акт һәм аның структур берәмлегә белән билгеләнүе күрсәтелә. Ачыкланган хокук бозу бетерелгән очракта, контроль чараны уздыру тәмамланганчы актта аны бетерү факты күрсәтелә. Мәжбүри таләпләрне бозуның дәлиле булган документлар, башка материаллар актка беркетелергә тиеш. Контроль чара уздырганда тугырылган тикшерү кәгазьләре актка беркетеп куела.

Актын рәсмиләштерү контроль чараны уздыру урынында, әгәр актын рәсмиләштерүнең башка тәртибе Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан билгеләнмәгән булса, мондый чараны уздыру тәмамланган көнне башкарыла.

Прокуратура органнары белән килештерелгән контроль чарасы акты контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестры ярдәмендә аны рәсмиләштергәннен соң ук прокуратура органнарына жиберелә.

3.15. Контроль чаралар турында мәгълүмат контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрында урнаштырыла.

3.16. Контрольдә тотылуы затларга контроль гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан башкарыла торган гамәлләр һәм кабул ителә торган карарлар турында мәгълүмат әлегә гамәлләр һәм карарлар турында белешмәләренә контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрында урнаштыру, шулай ук аларны контрольдә тотылуы затларга дәүләт һәм муниципаль хезмәт күрсәтүләр, дәүләт һәм муниципаль функцияләренә электрон рәвештә башкару, шул исәптән «дәүләт һәм муниципаль хезмәтләренә (функцияләренә) Бердәм порталы» федераль дәүләт мәгълүмат системасы аша (алга таба – дәүләт һәм муниципаль хезмәтләренә бердәм порталы) һәм (яисә) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләренә төбәк порталы аша.

Эшқуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашырмый торган, контрольдә тотыла торган зат булган граждандә контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан кәгазьдә документлар жиберү юлы белән башкарыла торган гамәлләр һәм кабул ителә торган карарлар турында ул Башкарма комитет адресына документларны кәгазьдә алу кирәклегә турында хәбәрнамә жибергән йә Башкарма комитетның электрон почта адресы турында белешмәләре булмаган очракта хәбәр ителә. контрольдә тотылуы затның һәм аңа документларны бердәм дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр Порталы аша электрон рәвештә жиберү мөмкинлекләре (әгәр затның бердәм идентификация системасында һәм аутентификацияләү). Күрсәтелгән гражданин Башкарма комитетка документларны кәгазьдә жиберергә хокуклы.

3.17. Актта бәян ителгән фактлар һәм нәтижәләр белән килешмәгән очракта, контрольдә тотылуы зат «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчеләге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248 – ФЗ номерлы Федераль законның 39-40 статьяларында һәм әлегә Нигезләмәнең 4 бүлегендә каралган тәртиптә шикаять жиберергә хокуклы.

3.18. Контроль чара уздырганда мәжбүри таләпләрне бозулар ачыкланмаган очракта, бу хакта белешмәләр контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрына кертелә. Контрольлек итәргә вәкаләтле вазыйфаи зат мәжбүри таләпләрне үтәү буенча тәкъдимнәр бирергә, закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян)

китерү куркынычларын профилактикалауга юнэлдерелгән башка чаралар үткәргә хокуклы.

3.19. Контроль чараны үткәргәндә контрольдә тотылучы зат тарафыннан мәжбүри таләпләрне бозулар ачыкланган очракта, Россия Федерациясе законнарында каралган вәкаләтләр чикләрендә Башкарма комитет (контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи зат) :

1) контроль чара акты рәсмиләштерелгәннән соң тикшереп торучы затка ачыкланган хокук бозуларны бетерү турында, аларны бетерүнең акыллы срокларын күрсәтеп һәм (яисә) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүне булдырмау чараларын үткәргү турында күрсәтмә бирергә;

2) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китермәү яисә аны китерүне туктату буенча Россия Федерациясе законнарында каралган чараларны кичекмәстән кабул итәргә һәм закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычы булу һәм аны булдырмау ысуллары турындагы мәгълүматны гражданның, оешмаларга теләсә нинди мөмкин булган ысул белән җиткерергә, әгәр контроль чарада гражданның, төзекләндерү өлкәсендә контроль объектына ия һәм (яисә) аннан файдаланучы оешманың эшчәнлегенә закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычы тудыра яисә мондый зыян (зыян) китерелгән дип билгеләнә;

3) контроль чара барышында җинаять яисә административ хокук бозу билгеләре ачыкланганда тиешле мәгълүматны үз компетенциясе нигезендә дәүләт органына җибәрергә яисә тиешле вәкаләтләр булганда гаепле затларны законда билгеләнгән җаваплылыкка тарту чараларын күрергә;

4) ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерүне тикшереп тору, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү, закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү ихтималын булдырмау чараларын күрергә, күрсәтмә үтәлмәгәндә билгеләнгән срокларда күрсәтмәне мәжбүри үтәү турындагы таләп белән судка мөрәҗәгать иткәнчегә кадәр аның үтәлешен тәмин итү чараларын күрергә, әгәр мондый булса: чара законнарда каралган;

5) мәжбүри таләпләрне үтәү буенча тәкъдимнәр бирү, закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычларын профилактикалауга юнэлдерелгән башка чаралар үткәргү турындагы мәсьәләне карарга.

3.20. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыручы вазыйфаи затлар федераль башкарма хакимият органнары һәм аларның территориаль органнары, Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары, җирле үзидарә органнары, хокук саклау органнары, оешмалар һәм гражданның белән билгеләнгән тәртиптә үзара хезмәттәшлек итәләр.

Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру кысаларында контроль чарасын үткәргү барышында Россия Федерациясе законнарында административ һәм башка җаваплылык каралган законнар таләпләрен бозу ачыкланган очракта, контроль чара актында ачыкланган хокук бозу билгеләре булуы турында мәгълүмат күрсәтелә. Контрольлек итәргә вәкаләтле вазыйфаи затлар күрсәтелгән актың күчәрмәсен тиешле җаваплылыкка тартуға вәкаләтле хакимият органына җибәрәләр.

4. Башкарма комитет карарларына, гамәлләренә (гамәл кылмауларына) карата шикаять белдерү төзекләндерү өлкәсендә контрольлек итәргә вәкаләтле вазыйфаи затлар

4.1. Башкарма комитет карарларына, төзекләндерү өлкәсендә контрольлек итәргә вәкаләтле вазыйфаи затларның гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 9 бүлегендә билгеләнгән тәртиптә шикаять белдерелергә мөмкин.

4.2. Төзеклөндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру кысаларында хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре турыдан-туры бозылган контрольдә тотылучы затлар судка кадәр шикаять бирергә хокуклы:

- 1) контроль чаралар үткөрү турында карарлар;
- 2) контроль чаралар актлары, ачыкланган хокук бозуларны бетерү турында күрсәтмәләр;
- 3) төзеклөндерү өлкәсендә контрольлек итәргә вәкаләтле вазыйфаи затларның контроль чаралар кысаларында гамәлләре (гамәл кылмаулары).

4.3. Шикаять тикшереп торылучы зат тарафыннан бердәм дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр порталыннан һәм (яисә) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең региональ порталыннан файдаланып, шикаятьне карарга вәкаләтле органга электрон рәвештә бирелә.

Дәүләт серен яисә закон белән саклана торган бүтән серне тәшкит итүче белешмәләренә һәм документларны үз эченә алган шикаять, дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталыннан һәм дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең региональ порталыннан файдаланмыйча, дәүләт сере һәм закон белән саклана торган бүтән сер турындагы Россия Федерациясә законнары таләпләрен исәпкә алып бирелә.

Тиешле шикаятьне контрольдә тотучы зат Татарстан Республикасы Мәслим муниципаль районының Мәллә-Тамак авыл җирлегә башлыгының шәхси кабул итүендә, шикаятьтә (документларда) дәүләт сере яисә закон белән саклана торган башка сер булып торучы белешмәләренә булуы турында алдан хәбәр итеп, Татарстан Республикасы Мәслим муниципаль районының Мәллә-Тамак авыл җирлегә башлыгына бирә.

4.4. Башкарма комитет карарына, аның вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата шикаять Татарстан Республикасы Мәслим муниципаль районының Мәллә-Тамак авыл җирлегә башлыгы (башлык урынбасары) тарафыннан карала.

4.5. Башкарма комитет карарына, аның вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата шикаять контрольдә тотылучы зат үз хокукларын бозу турында белгән яисә белергә тиеш булган көннән алып 30 календарь көн эчендә бирелергә мөмкин.

Башкарма комитет күрсәтмәсенә шикаять контрольдә тотылучы зат күрсәтмә алганнан соң 10 эш көне эчендә бирелергә мөмкин.

Шикаять бирү срогы нигезле сәбәпләр аркасында үткәрелгән очракта, бу срок шикаять бирүче затның үтенечнамәсе буенча Башкарма комитет тарафыннан кире кайтарылырга мөмкин (шикаятьне карауга вәкаләтле вазыйфаи зат).

Шикаять биргән зат шикаять буенча карар кабул иткәнче аны тулысынча яисә өлешчә кире алырга мөмкин. Шул ук вакытта шикаятьне шул ук нигезләр буенча кабат җибөрү рөхсәт ителми.

4.6. Башкарма комитет карарына, аның вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата шикаять аны теркәгән көннән алып 20 эш көне эчендә каралырга тиеш.

Өгәр аны карау өчен башка органнар карамагында булган белешмәләренә алу таләп ителсә, шикаятьне карау срогы Татарстан Республикасы Мәслим муниципаль районының Мәллә-Тамак авыл җирлегә башлыгы (башлык урынбасары) тарафыннан 20 эш көннән дә соңга калмыйча озайтылырга мөмкин.

5. Төзеклөндерү өлкәсендә контрольнең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан әһәмиятләре

5.1. Төзеклөндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген бәяләү Федераль законның 30 статьясы нигезендә гамәлгә ашырыла 31.07.2020 № 248-ФЗ «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм

муниципаль контроль турында».

5.2. Контроль төренең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре, төзекләндерү өлкәсендә контроль өчен индикатив күрсәткечләр Татарстан Республикасы Мәслим муниципаль районының Мәллә-Тамак авыл җирлеге Советы тарафыннан раслана.

Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турындагы нигезләмәгә аңлатма язуы

Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында нигезләмә (алга таба – нигезләмә) «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законның 14 статьясындагы 1 өлешенәң 19 пункты һәм «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлдәгә 248-ФЗ номерлы Федераль закон (алга таба – Нигезләмә) нигезендә өзгәртелгән 248-ФЗ номерлы Федераль закон) һәм муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы карары белән расланьрга һәм 2022 елның 1 гыйнварыннан да иртәрәк гамәлгә кертелмәскә тиеш.

1. Игътибар итәбез, нигезләмә кергән көннән башлап җирлектә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча элек кабул ителгән муниципаль хокукий актлар үз көчен югалта.

2. Әгәр муниципаль контрольнең өлеге төрен гамәлгә ашыру вәкаләте җирлекләр тарафыннан җирле әһәмияттәгә мәсьәләләргә хәл итү буенча үз вәкаләтләрнен бер өлешен гамәлгә ашыруны шушы җирлекләр бюджетларыннан муниципаль район бюджетына тапшырыла торган бюджетара трансфертлар исәбеннән аларга тапшыру турында муниципаль районның җирле үзидарә органнары белән килешү нигезендә тапшырылса, мондый хәлдә вәкаләтләрне тапшыру турындагы килешүнең эчтәлеген исәпкә алырга кирәк.

Кагыйдә буларак, вәкаләтләр тапшыру турында югарыда аталган килешүләр төзегәндә җирлекнең җирле әһәмияттәгә билгеле бер мәсьәләгә хәл итү вәкаләте тапшырыла дип күрсәтелә һәм муниципаль районның җирле үзидарә органнарына өлеге мәсьәләгә норматив җайга салу вәкаләте дә тапшырыла дип күрсәтелми. Өстәвенә, вәкаләтләрне тапшыру турында килешүләр еш кына муниципаль район һәм җирлек башкарма комитетлары тарафыннан төзелә. «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законның 15 статьясындагы 4 өлешә мөһнәсе буенча вәкаләтне өлеге вәкаләткә ия булган җирле үзидарә органы тапшыра (һәм шуңа бәйле рәвештә килешү төзелә). Муниципаль контроль төре турындагы нигезләмә нәкъ менә муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы тарафыннан расланьрга тиеш. Шуңа күрә муниципаль районның һәм җирлекнең вәкиллеке органнары арасында муниципаль контроль төре турындагы нигезләмәгә раслау вәкаләтләрнен тапшыру мәсьәләсе буенча килешү төзелмәгән булса, муниципаль контроль төре турындагы нигезләмәгә раслаучы хокукий акт кабул итү җирлекнең вәкиллеке органы компетенциясендә кала.

3. Нигезләмә нигезендә 248-ФЗ номерлы Федераль законның 22 статьясындагы 7 өлешә нигезендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда куркынычларны бөяләү һәм идарә итү системасы кулланылмый.

Моңа бәйле рәвештә Нигезләмәдә беркетелгән контроль чаралар (инспекция визиты, рейд карауы, документлар буенча тикшерү, урынга барып тикшерү, мәҗбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү, урынга чыгып тикшерү) планнан тыш чаралар рәвешендә уздырыла.

Планнан тыш контроль чаралар прокуратура органнары белән килештерелгәннән соң гына уздырылырга мөмкин.

Төзеклөндөрү өлкөсөндө муниципаль контрольдө планлы характерның булмавы дәүлөт хакимиятенөң федераль органнары тарафыннан контроль чараларын уздыруга планлы (хөвөф-хөтөргө юнөлтөлгөн) якин килүне билгелөгөндө муниципаль контроль объектларында муниципаль контрольнөң тиешле төре турындагы нигезлөмөнө раслау вакытына гамөлдө булган хокук куллану практикасын исөпкө алып, хөвөф-хөтөр төркемнөрен билгелөргө тэкьдим ителү белөн аңлатыла. Булган мөгьлүматларга караганда, жирлеклөрнөң күпчөлөгөндө төзеклөндөрү өлкөсөндө муниципаль контроль системалы рөвөштө гамөлгө ашырылмаган. Димөк, планлы контроль чараларының ешлыгын билгелөү максатларында муниципаль контроль объектларының хөвөф-хөтөрлөр буенча градациясен үткөрөргө мөмкинлек бирө торган мөгьлүмат юк.

4. Нигезлөмөнөң 1.6 пунктында мөжбүри талөплөр исемлеге территорияне төзеклөндөрү кагыйдөлөрөн жайга салу предметыннан чыгып, шул исөптөн «Россия Федерациясендө жирле үзидарөнө оештыруның гомуми принципнары турында»2003 елның 6 октябрөндөгө 131-ФЗ номерлы Федераль законның 45.1 статьясы талөплөрөн исөпкө алып төзелде.

5. Нигезлөмөдө профилактик чараларның түбөндөгө төрлөрөн үткөрү каралган:

- 1) мөгьлүмат бирү;
- 2) хокук куллану практикасын гомумилөштерү;
- 3) кисөтүлөр игьлан итү;
- 4) консультация бирү;
- 5) профилактик визит.

Намуслылыкны стимуллаштыру чаралары һәм профилактик чаралар сыйфатында үз-үзөңне тикшерү Нигезлөмөдө билгелөнмөгөн.

Шуны да билгелөп үтөргө кирөк дип санийбыз: контроль объектларына куела торган мөжбүри талөплөр, аларның хөвөф-хөтөр критерийларына туры килүе, шулай ук төзеклөндөрү өлкөсөндө контроль объектларына карата үткөрөлө торган контроль чараларының төрлөрө, эчтөлөгө һәм интенсивлыгы турында, аларны тиешле хөвөф-хөтөр категориясенө кертүдөн чыгып, муниципаль контроль органы жыелышларда һәм жыелышларда телдөн мөгьлүмат бирергө һәм консультациялөр бирергө мөмкин. Гражданнар конференциялөрөндө.